

▶ Pohjois-Savo
2/2005

PK-YRITYSBAROMETRI

 Savon Yrittäjät

 FINNVERA

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Syksyn 2005 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3400 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä syksyn 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, yritysten kasvuhakuisuutta, odotettavissa olevia omistusjärjestelyjä ja maksuhäiriöitä.

Helsingissä 13.10.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Pohjois-Savon ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.....	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus.....	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen.....	22

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Pohjois-Savossa ja koko maassa. Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä noin kaksi viidestä (41%) ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja 7 prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät jokseenkin samaa tasoa kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna ovat Pohjois-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet. Suhdanteet ovat nyt samalla tasolla kuin syksyn 2004 kyselyssä. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan edellisestä kyselystä.

Koko maan ja Pohjois-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Alueen suhdannenäkymät eri osatekijöiden suhteen ovat heikommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Erot alueen ja maan pk-yritysten välillä ovat suurimmillaan erityisesti investointien arvon sekä vakavaraisuuden osalta. Tuotantokustannusten kasvua ennakoivat saldoluvun mukaan pienempi osuus Pohjois-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä. Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella jokseenkin samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Savossa hieman paremmat kuin keväällä 2005. Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä.

Pohjois-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdanne-/maailmantilanne, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät, kuten esim. raaka-aineet. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Pohjois-Savon pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä yhdellä prosentilla, rahoituksen hinta niin ikään yhdellä prosentilla ja vakuuksien puute kahdella prosentilla pk-yrityksistä. Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen lähes yhtä suureksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Pohjois-Savon pk-yritykset 10,6 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten yritykset alueella aikovat investoida koneisiin ja laitteisiin sekä rakennuksiin.

Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä 27 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava luku on 31 prosenttia. Useimmiten alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Useimmiten Pohjois-Savon pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta pankista (75 %) tai Finnverasta (24 %).

Alueella toimivista pk-yrityksistä 16 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Pohjois-Savon pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (57%) ja Finnverasta (45%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia rahoituksen järjestämisessä odottaa noin joka kuudes pk-yritys Pohjois-Savossa ja niin ikään noin joka kuudes yritys koko maassa.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3402 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 25.7.-26.8.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Pohjois-Savon osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

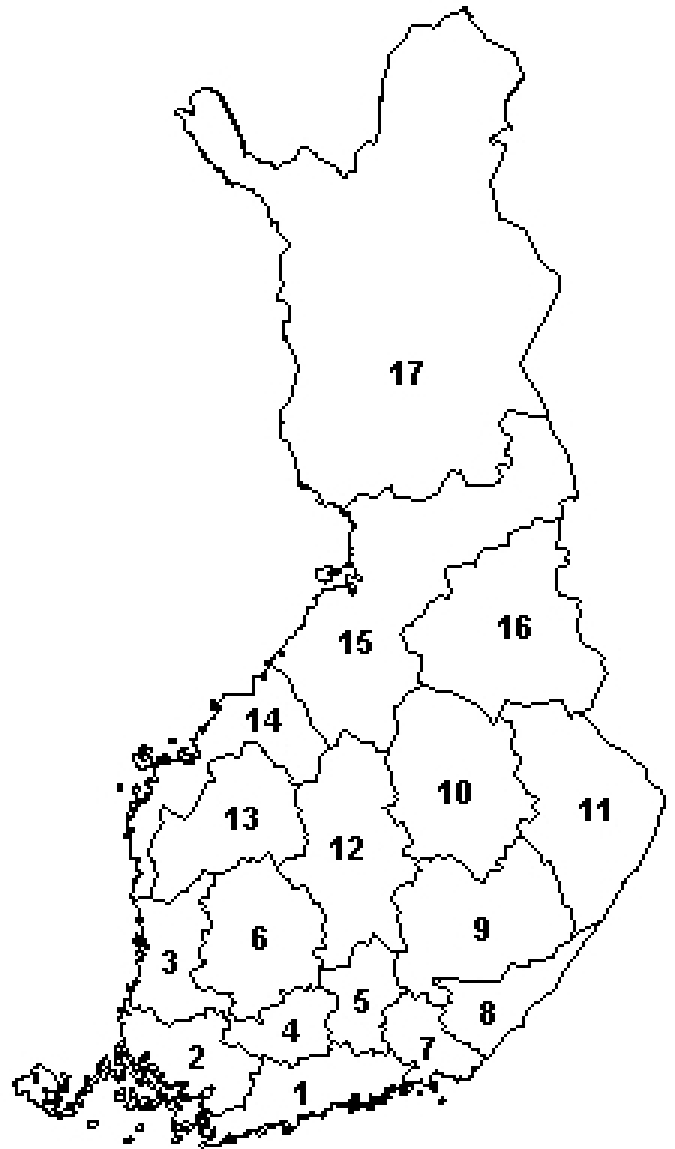
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	POHJOIS-SAVO	198	100%
POHJOIS-SAVO	Ylä-Savo	40	20%
	Kuopio	41	21%
	Koillis-Savo	36	18%
	Varkaus	40	20%
	Sisä-Savo	41	21%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	32	16%
	Rakentaminen (TOL: 45)	20	10%
	Kauppa (TOL: 50-52)	62	31%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	84	42%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	131	66%
	5 - 9 henkilöä	38	19%
	10 - 19 henkilöä	18	9%
	20 - 49 henkilöä	7	4%
	50 + henkilöä	4	2%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	53	27%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	49	25%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	42	21%
	1,50 + milj. euroa	20	10%
	Ei vastausta	34	17%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	10	5%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	85	43%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	71	36%
	Ei kasvutavoitteita	27	14%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	5	3%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	169	85%
	Kyllä	29	15%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	124	63%
	1996 - 2000	39	20%
	2001 - 2005	35	18%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	146	74%
	Palkattu toimitusjohtaja	36	18%
	Muut	16	8%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

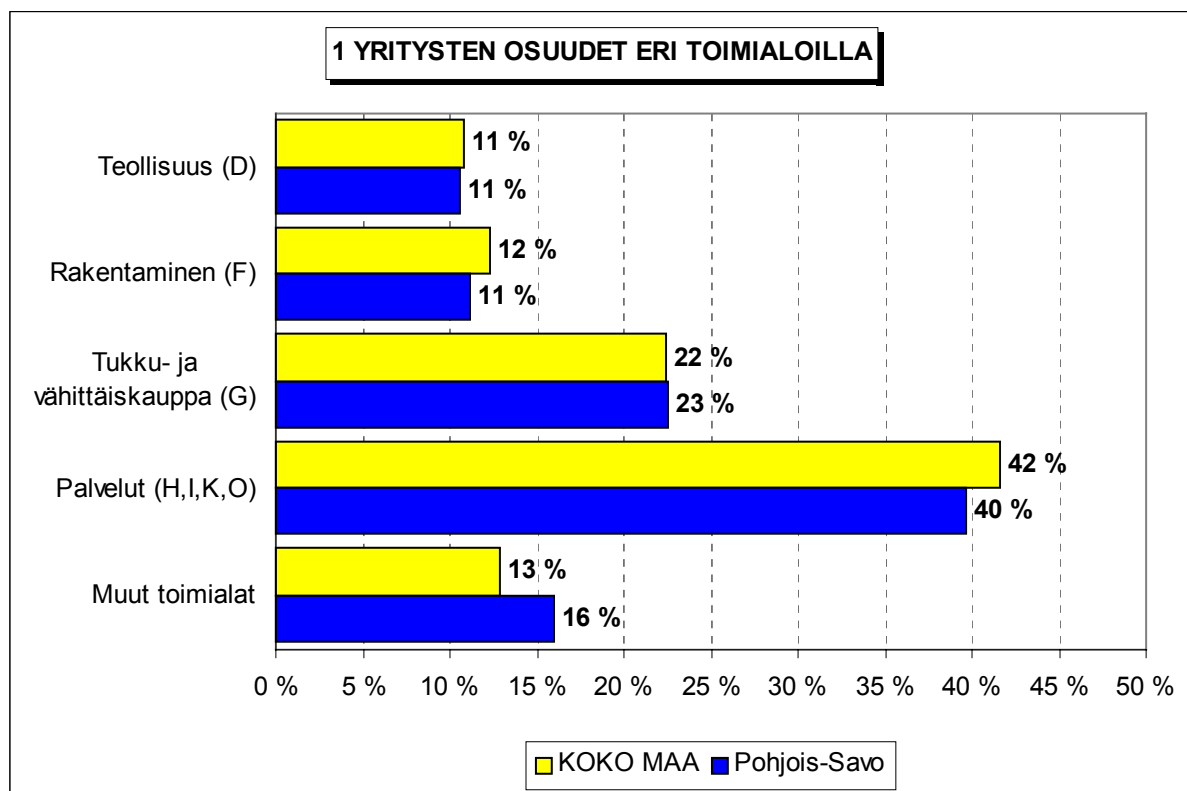

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Pohjois-Savon ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 9500¹ toimi Pohjois-Savossa. Pohjois-Savossa on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla ja tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Pohjois-Savossa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

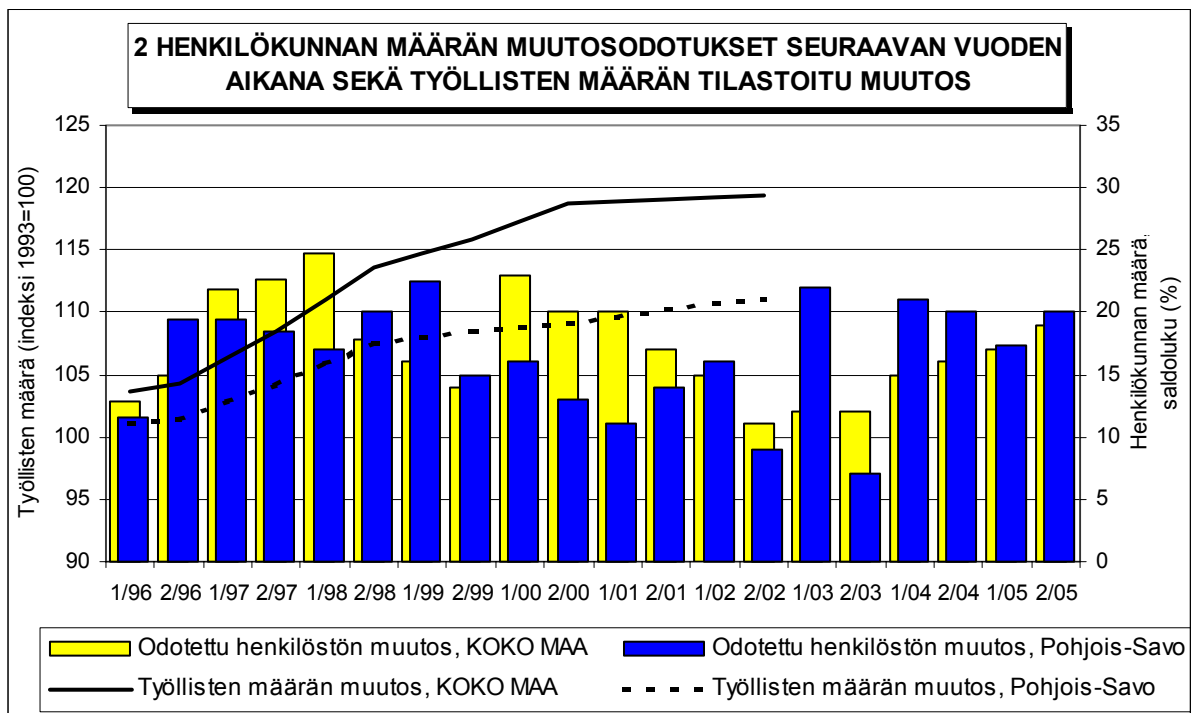
Pohjois-Savossa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 46400 henkilöä². Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Pohjois-Savossa 10,2 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	23	73	4	19
Pohjois-Savo	24	72	4	20

Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella jokseenkin samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Pohjois-Savossa hieman paremmat kuin keväällä 2005 (saldoluku 17 %). Suhdannenäkymät ovat nyt samalla tasolla kuin vuonna 2004. Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2005 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +17 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Pohjois-Savon työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Pohjois-Savon pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

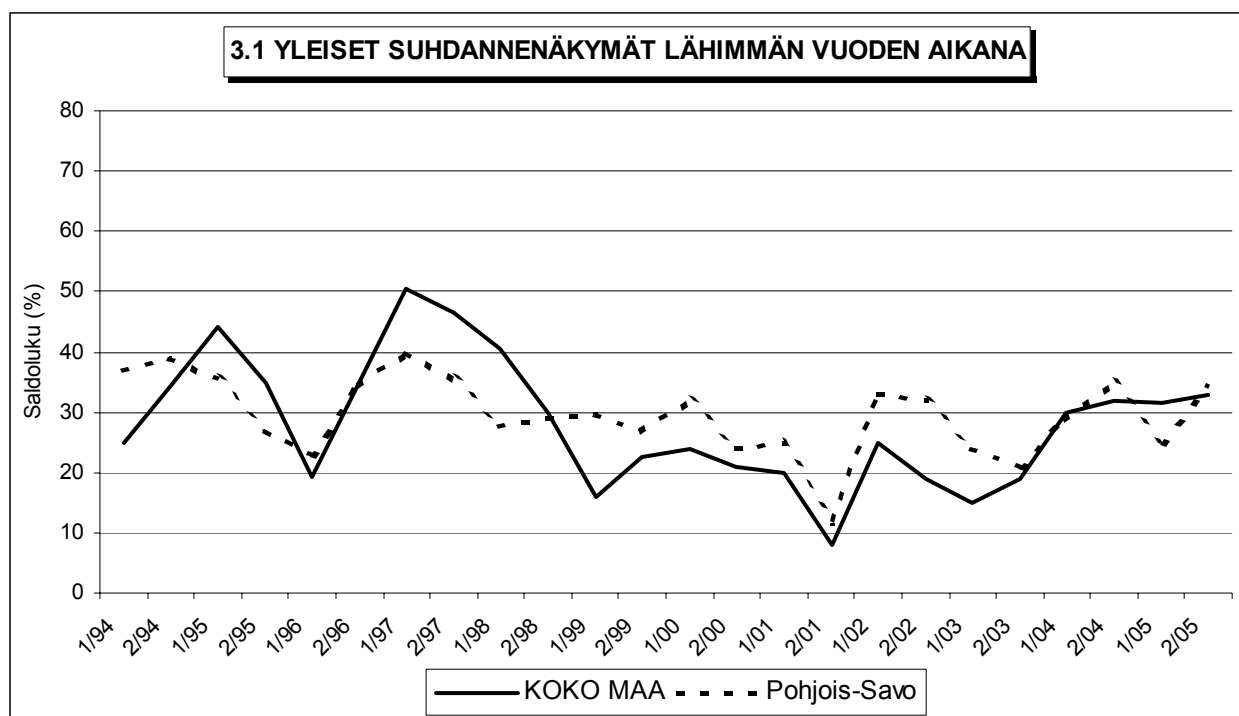
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	40	53	7	33
Pohjois-Savo	41	51	7	34

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Pohjois-Savossa ja koko maassa. Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä noin kaksi viidestä (41%) ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja 7 prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät jokseenkin samaa tasoa kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna ovat Pohjois-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet. Suhdanteet ovat nyt samalla tasolla kuin syksyn 2004 kyselyssä. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan edellisestä kyselystä.

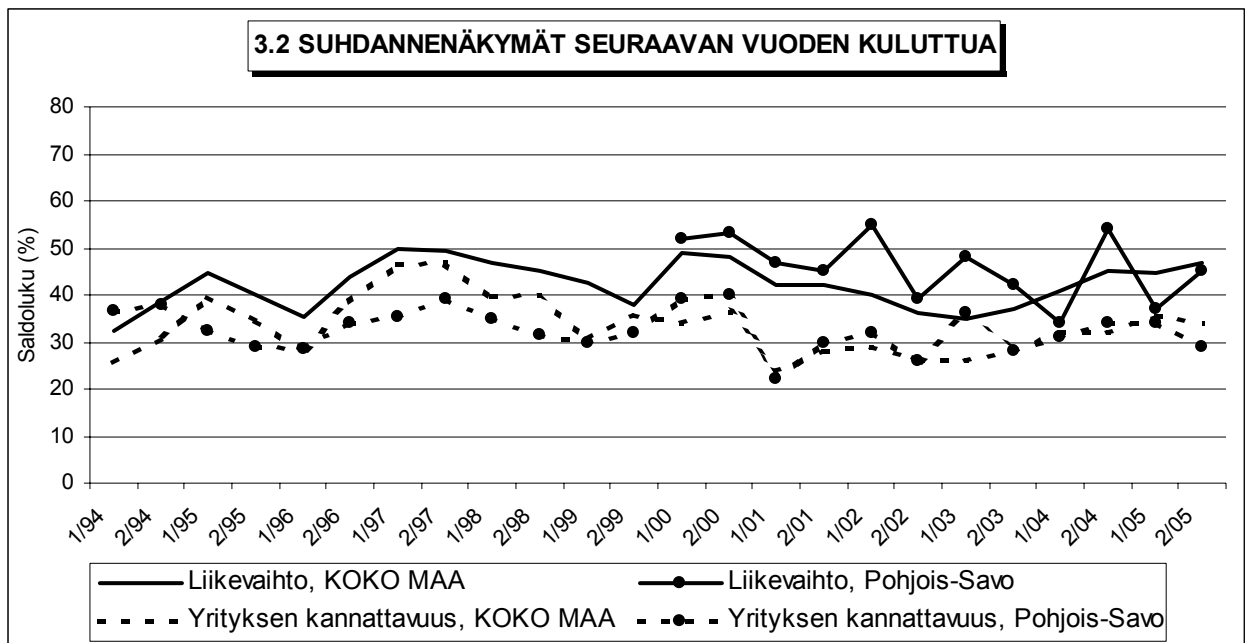
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vakavaraisuus
KOKO MAA								
Suurempi	55	23	24	10	11	41	42	41
Yhtä suuri	37	66	73	89	88	53	49	56
Pienempi	8	10	3	1	1	6	8	3
Saldoluku (%)	47	13	21	9	10	35	34	38
Pohjois-Savo								
Suurempi	51	19	20	5	6	31	36	35
Yhtä suuri	43	69	77	94	93	64	57	60
Pienempi	6	12	3	0	1	5	7	5
Saldoluku (%)	45	7	17	5	5	26	29	30

Koko maan ja Pohjois-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua lähes kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Alueen suhdannenäkymät eri osatekijöiden suhteen ovat heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Erot alueen ja koko maan pk-yritysten välillä ovat suurimmillaan erityisesti investointien arvon sekä vakavaraisuuden osalta. Tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan pienempi osuus Pohjois-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Pohjois-Savossa nyt paremmat kuin keväällä 2005, mutta hieman heikkomat kuin syksyllä 2004. Yrityksen kannattavuuden osalta Pohjois-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat heikkomat kuin keväällä 2005.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

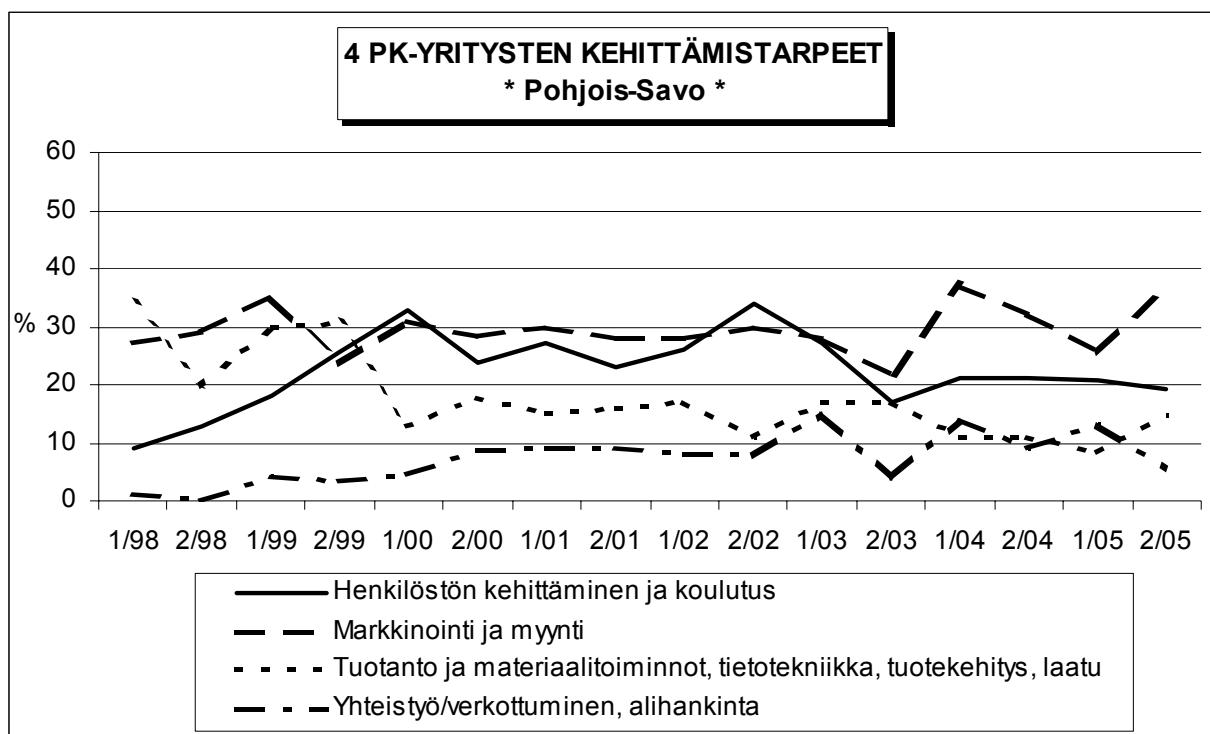
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
Johtaminen	5	3
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	19
Markkinointi ja myynti	36	37
Vienti ja kansainvälistyminen	2	1
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	2
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	15
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	12	6
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	4
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	14

Pohjois-Savon pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten alueen pk-yrityksillä on kehittämistarvetta henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Koko maan tilanteeseen verrattuna alueen pk-yritysten kehittämistarpeet ovat samansuuntaisia.

Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna alueella ovat lisääntyneet voimakkaimmin markkinointiin ja myyntiin liittyvät kehittämistarpeet. Samaan aikaan selvimmin ovat vähentyneet yhteistyöhön/verkottumiseen ja alihankintaan liittyvät kehittämistarpeet.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

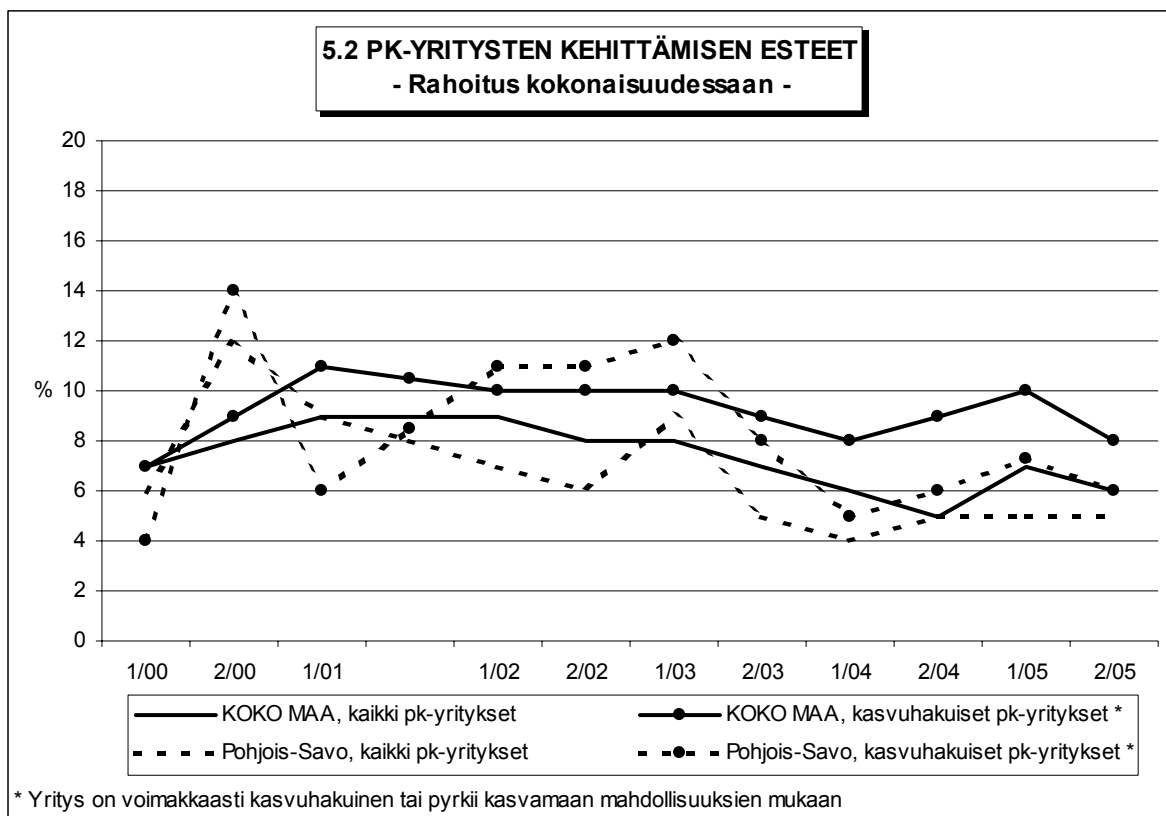
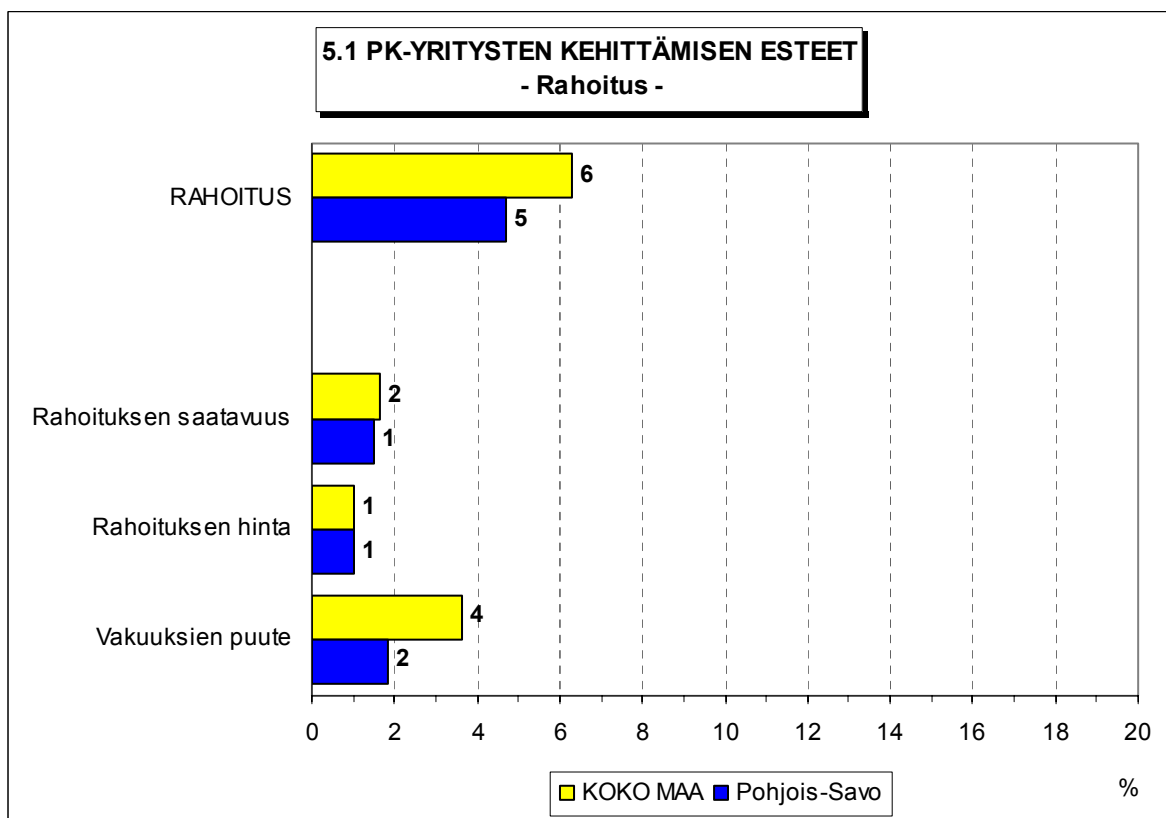
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Pohjois-Savo
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	1
byrokratia	3	0
työlainsäädäntö	0	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	1
KUSTANNUSTASO	12	11
verotus	2	1
palkkataso	2	2
työn sivukulut	4	4
muut tuotantokustannukset	3	4
KILPAILUTILANNE	25	26
kireä kilpailutilanne	17	20
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	0
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	1
markkinoita vääristävät tuet	1	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	2
kysynnän riittämättömyys	3	3
RAHOITUS	6	5
rahoituksen saatavuus	2	1
rahoituksen hinta	1	1
vakuuksien puute	4	2
RESURSSITEKIJÄT	17	21
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	12
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	1	0
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	9
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	18	19
MUUT TEKIJÄT	6	8
EI OSAA SANOA	10	9

Pohjois-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne, yleinen suhdanne-/maailmantilanne, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät, kuten esim. raaka-aineet.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Pohjois-Savon pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä yhdellä prosentilla, rahoituksen hinta niin ikään yhdellä prosentilla ja vakuuksien puute kahdella prosentilla pk-yrityksistä. Pohjois-Savossa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen lähes yhtä suureksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Pohjois-Savossa toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta yhtä suurena kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

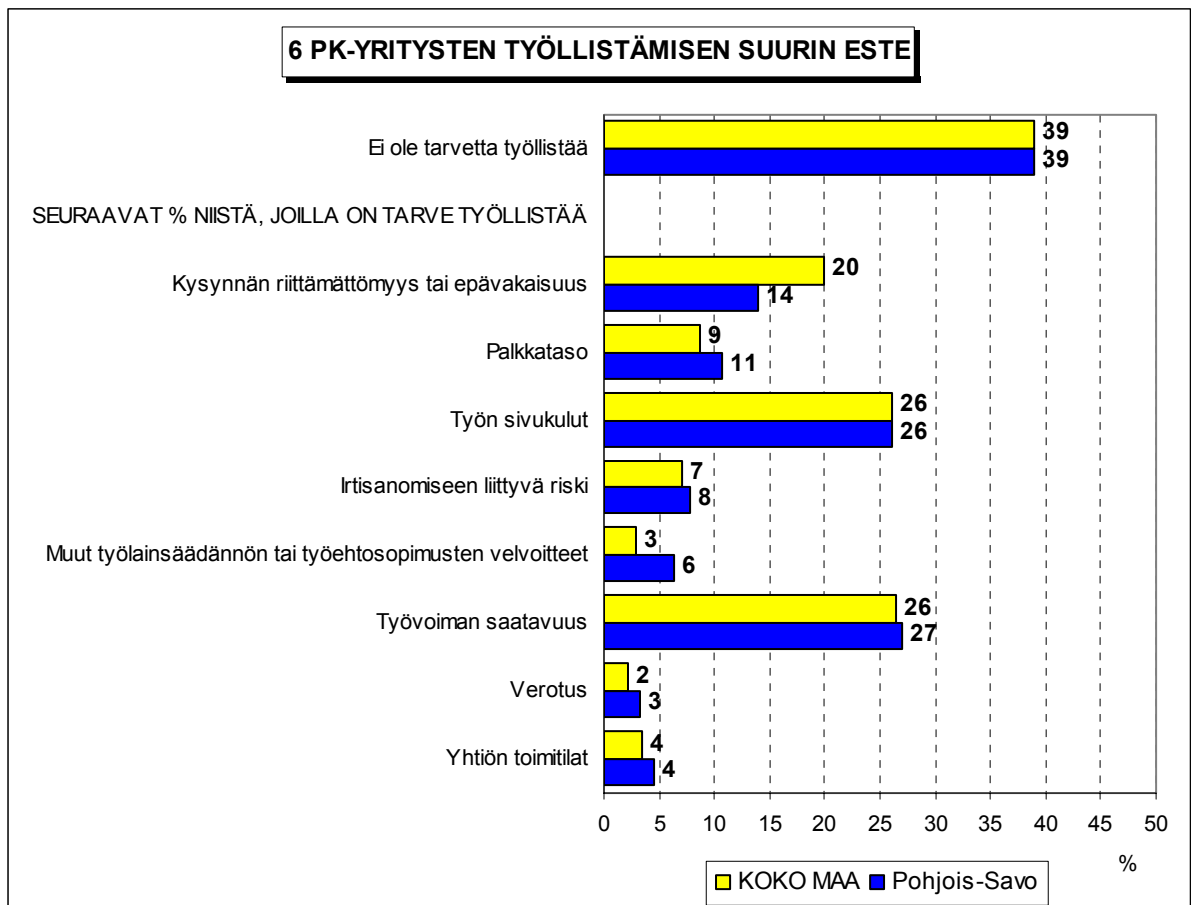
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
Ei ole tarvetta työllistää	39	39
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	20	14
Palkkataso	9	11
Työn sivukulut	26	26
Irtisanomiseen liittyvä riski	7	8
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	6
Työvoiman saatavuus	26	27
Verotus	2	3
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	4	4
Jokin muu	4	1

Pohjois-Savon pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus sekä työn sivukulut. Valtakunnallisesti pahimpina työllistämisen esteinä ovat niin ikään työn sivukulut ja työvoiman saatavuus. Koko maassa 39 prosentilla ja Pohjois-Savossa niin ikään 39 prosentilla pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

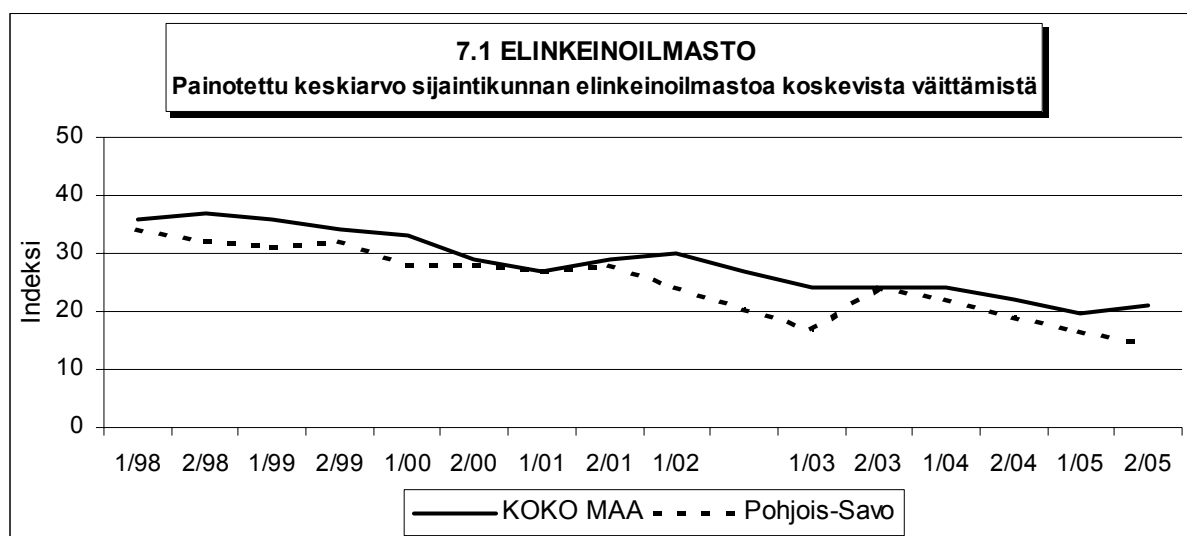

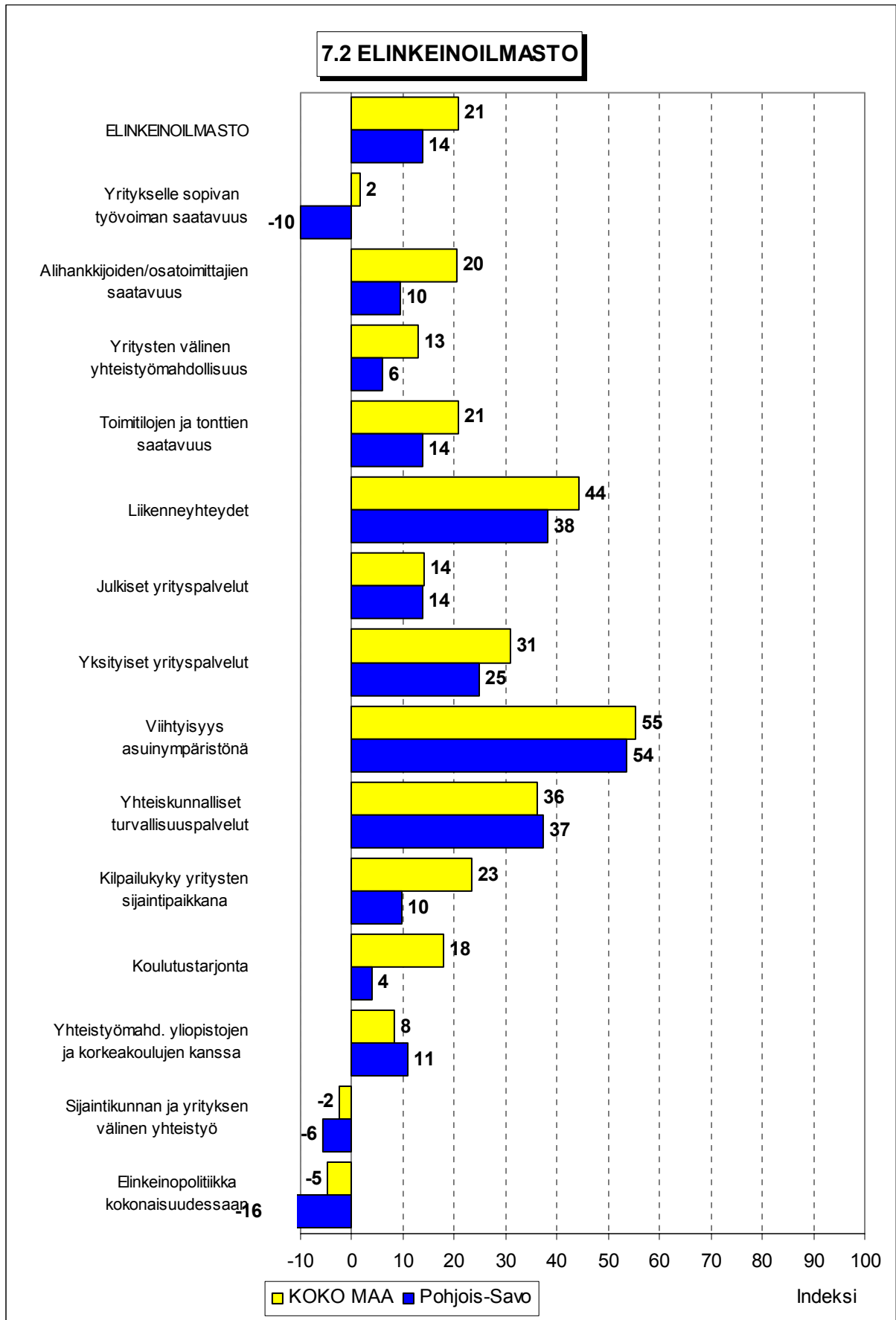
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Pohjois-Savo
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	2	-10
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	20	10
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	13	6
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	14
Liikenneyhteydet	44	38
Julkiset yrityspalvelut	14	14
Yksityiset yrityspalvelut	31	25
Viihtyisyys asuinympäristönä	55	54
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	36	37
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	10
Koulutustarjonta	18	4
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	8	11
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-2	-6
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-5	-16
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	21	14

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Pohjois-Savossa hieman tyytymättömämpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat asuinympäristön viihtyisyyteen, liikenneyhteyksiin sekä yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin. Suhteellisesti tyytymättömimpiä alueella toimivat pk-yritykset ovat puolestaan yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä Pohjois-Savossa ollaan yhteistyömahdollisuuteen yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Muuta maata tyytymättömämpiä alueen pk-yritykset ovat erityisesti koulutustarjontaan, kilpailukykyyn yrityksen sijaintipaikkana, yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, alihankkijoiden sekä osatoimittajien saatavuuteen sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Kokonaisuudessaan tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Pohjois-Savossa hieman heikompi kuin keväällä 2005.

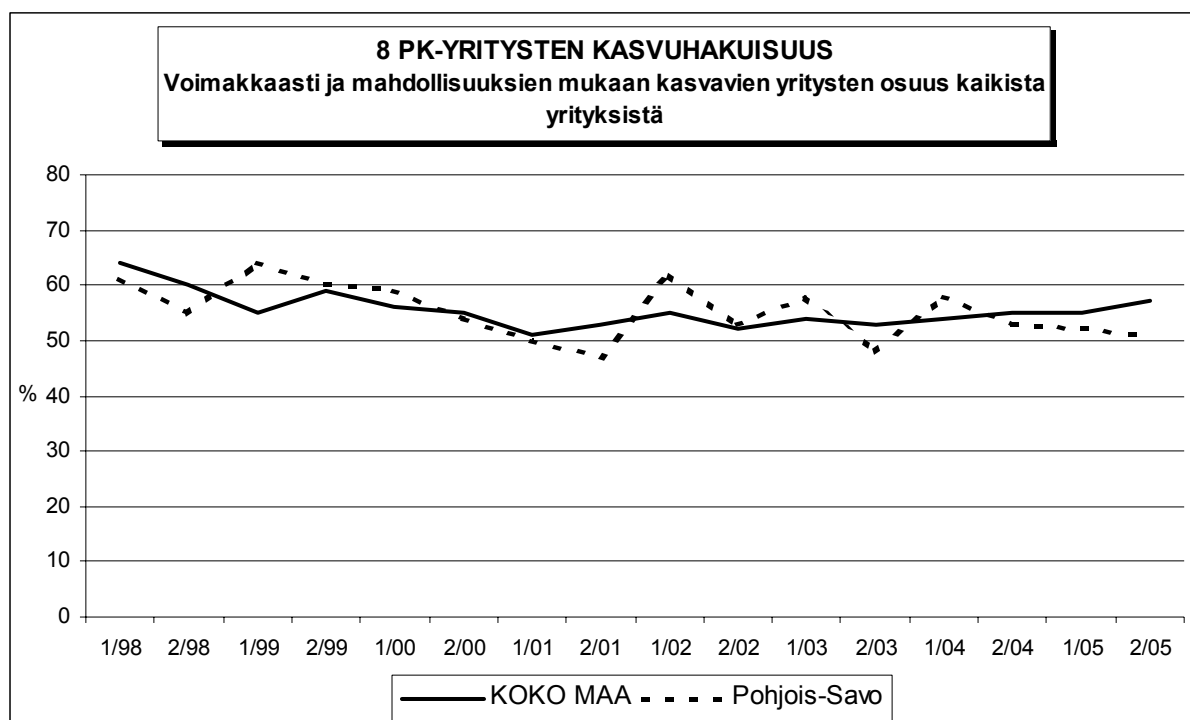
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Pohjois-Savo
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	6
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	49	45
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	35
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	14	12
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	3

Pohjois-Savossa on suhteellisesti lähes yhtä paljon voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja kolme prosenttia Pohjois-Savon pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Pohjois-Savossa yhteensä 51 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on hieman suurempi (57 %). Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Pohjois-Savossa jokseenkin samaa tasoa kuin keväällä 2005.

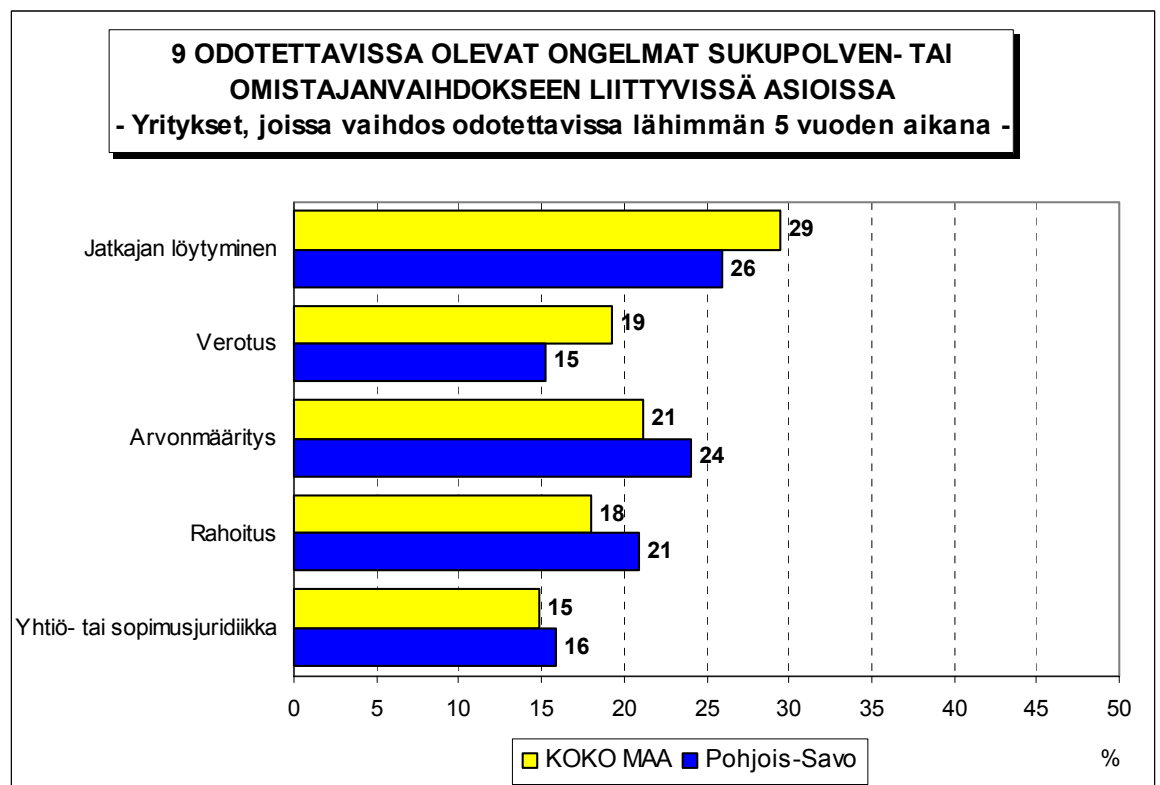
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	84	85
Kyllä	16	15
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	73
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	4
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	13
Ei osaa sanoa	9	10

Pohjois-Savon pk-yrityksistä joka kuudes (15%) ilmoittaa, että yrityksessä on tapahtunut sukupolven- tai omistajanvaihdos viimeisen viiden vuoden aikana. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut niin ikään noin joka kuudennessa pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka kuudennessa pk-yrityksessä. Pohjois-Savossa niin ikään noin joka kuudes pk-yritys ennakoii, että sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen, odotetaan eniten ongelmia jatkajan löytämisessä, arvon määrittämisessä sekä rahoituksessa.

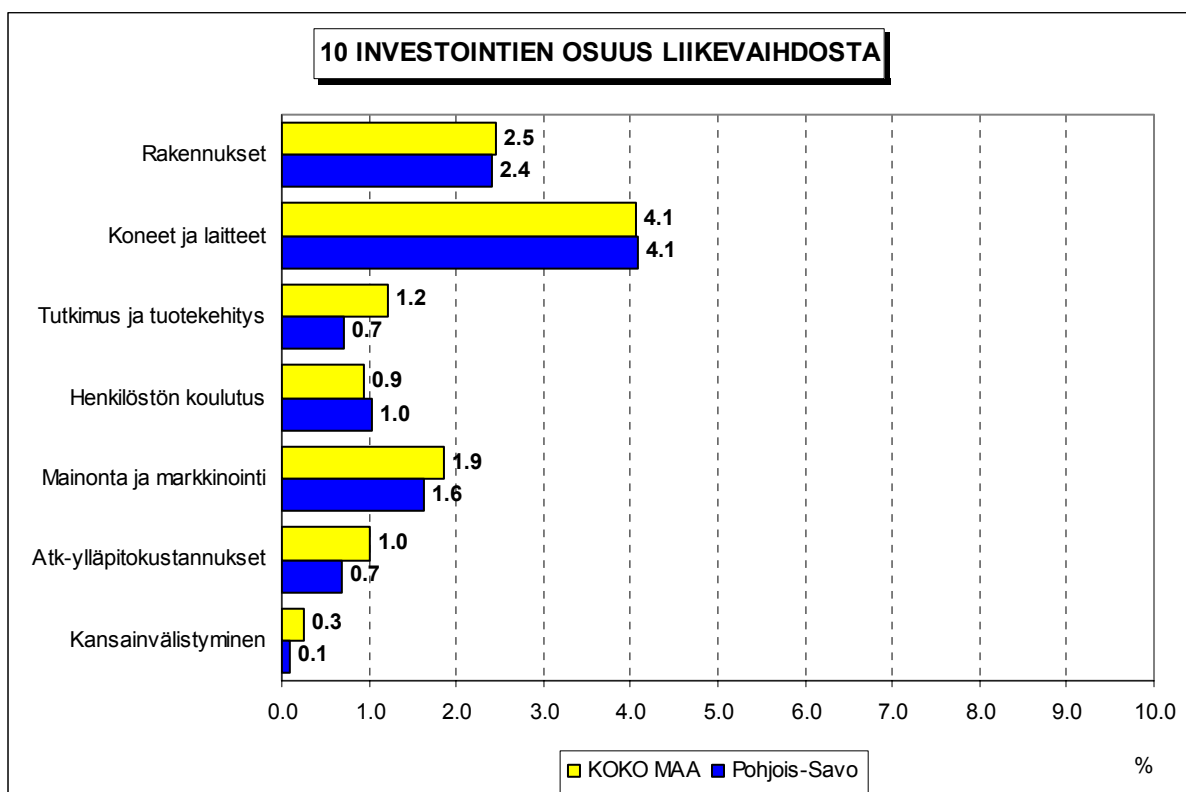

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
Rakennukset	2.5	2.4
Koneet ja laitteet	4.1	4.1
Tutkimus ja tuotekehitys	1.2	0.7
Henkilöstön koulutus	0.9	1.0
Mainonta ja markkinointi	1.9	1.6
Atk-ylläpitokustannukset	1.0	0.7
Kansainvälistyminen	0.3	0.1
YHTEENSÄ	11.9	10.6

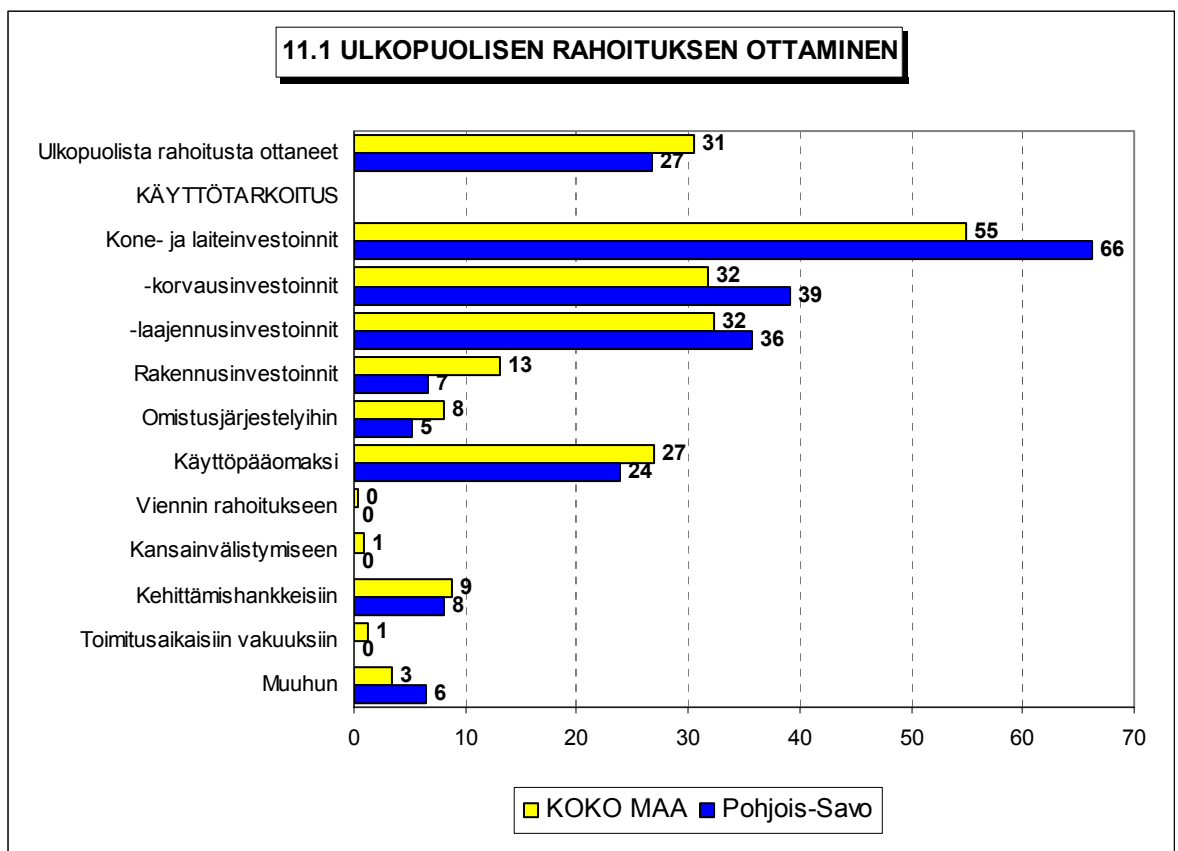
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Pohjois-Savon pk-yritykset 10,6 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten yritykset alueella aikovat investoida koneisiin ja laitteisiin sekä rakennuksiin.

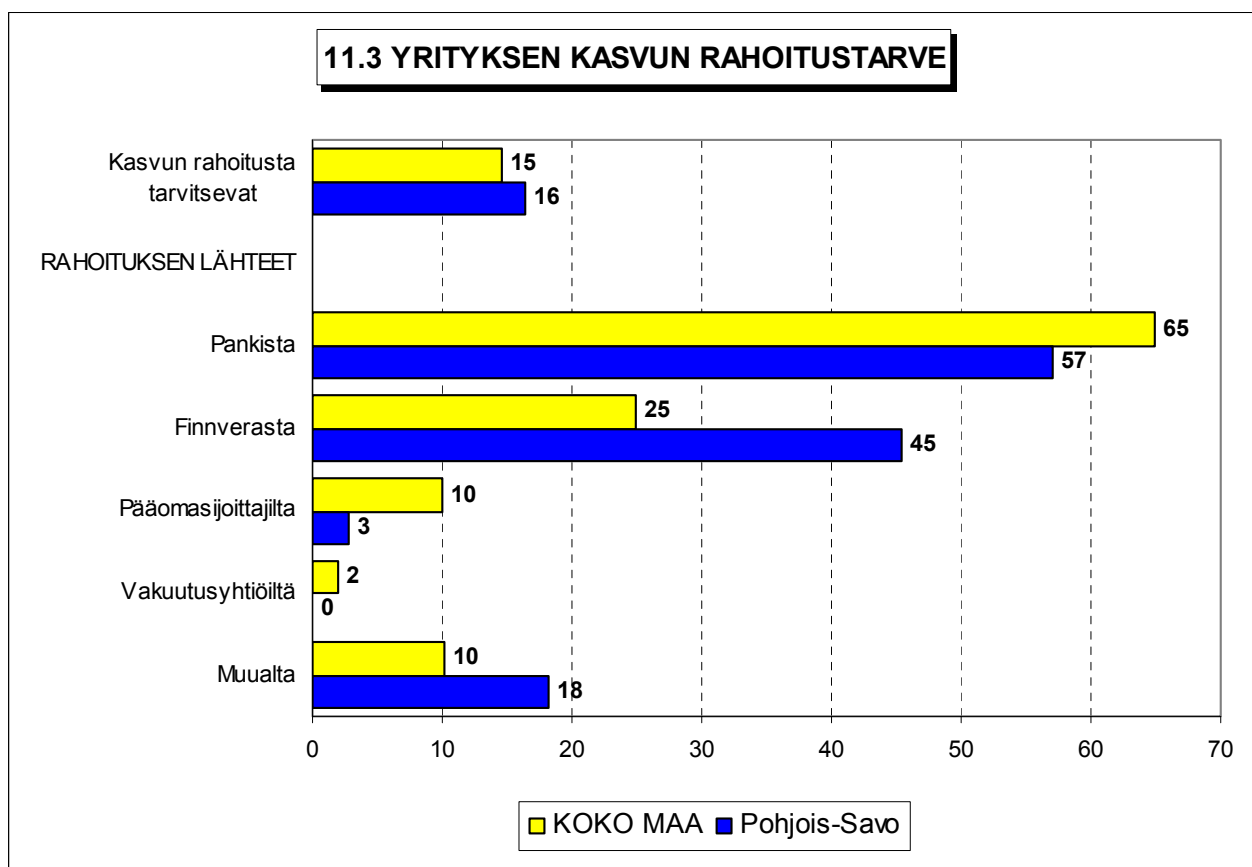
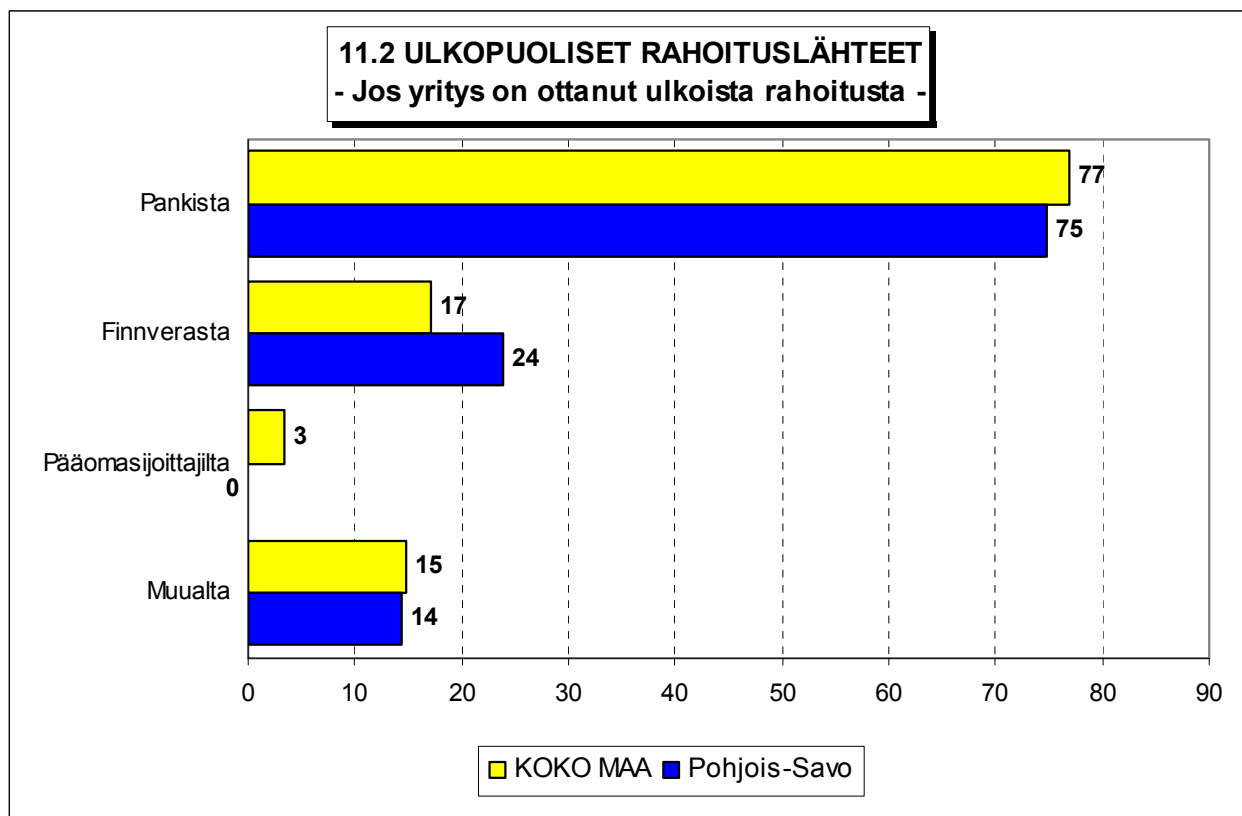

11 Pk-yritysten rahoitus

Pohjois-Savossa toimivista pk-yrityksistä 27 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava luku on 31 prosenttia. Useimmiten alueen pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Useimmiten Pohjois-Savon pk-yritykset ovat hankkineet ulkopuolista rahoitusta pankista (75 %) tai Finnverasta (24 %).

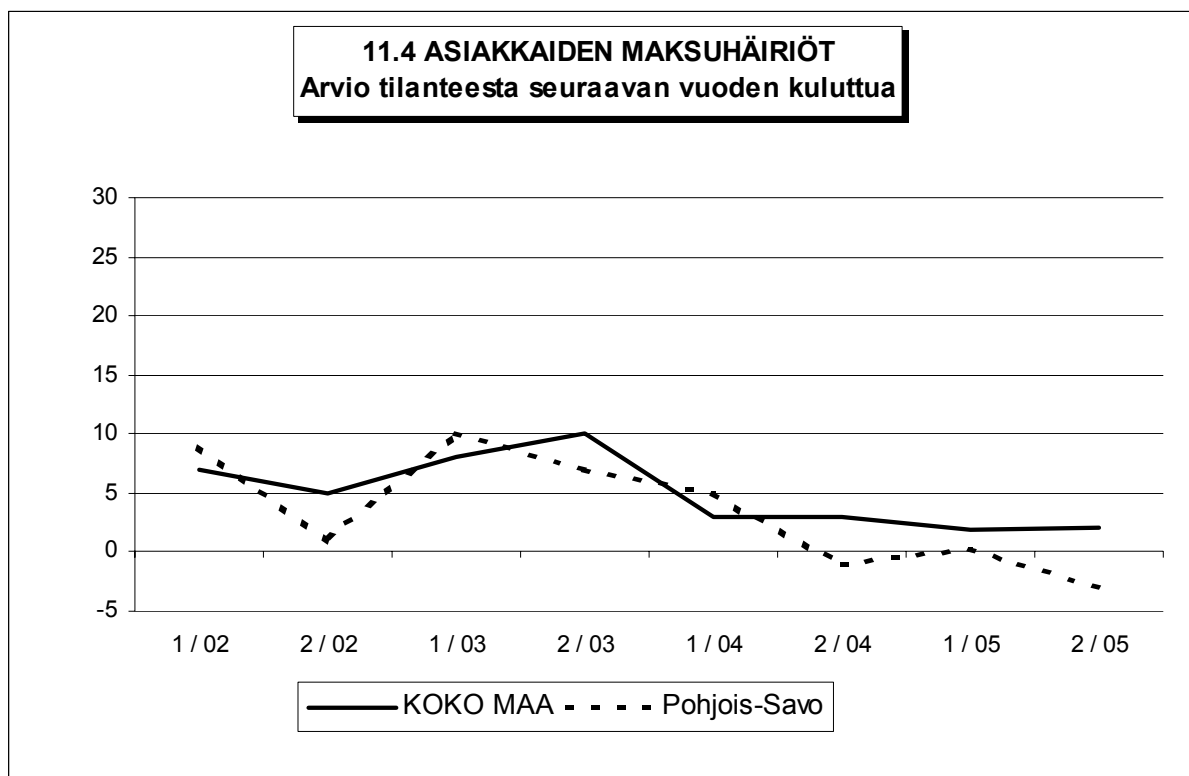
Alueella toimivista pk-yrityksistä 16 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Pohjois-Savon pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (57%) ja Finnverasta (45%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia rahoituksen järjestämisessä odottaa noin joka kuudes pk-yritys Pohjois-Savossa ja niin ikään noin joka kuudes yritys koko maassa.

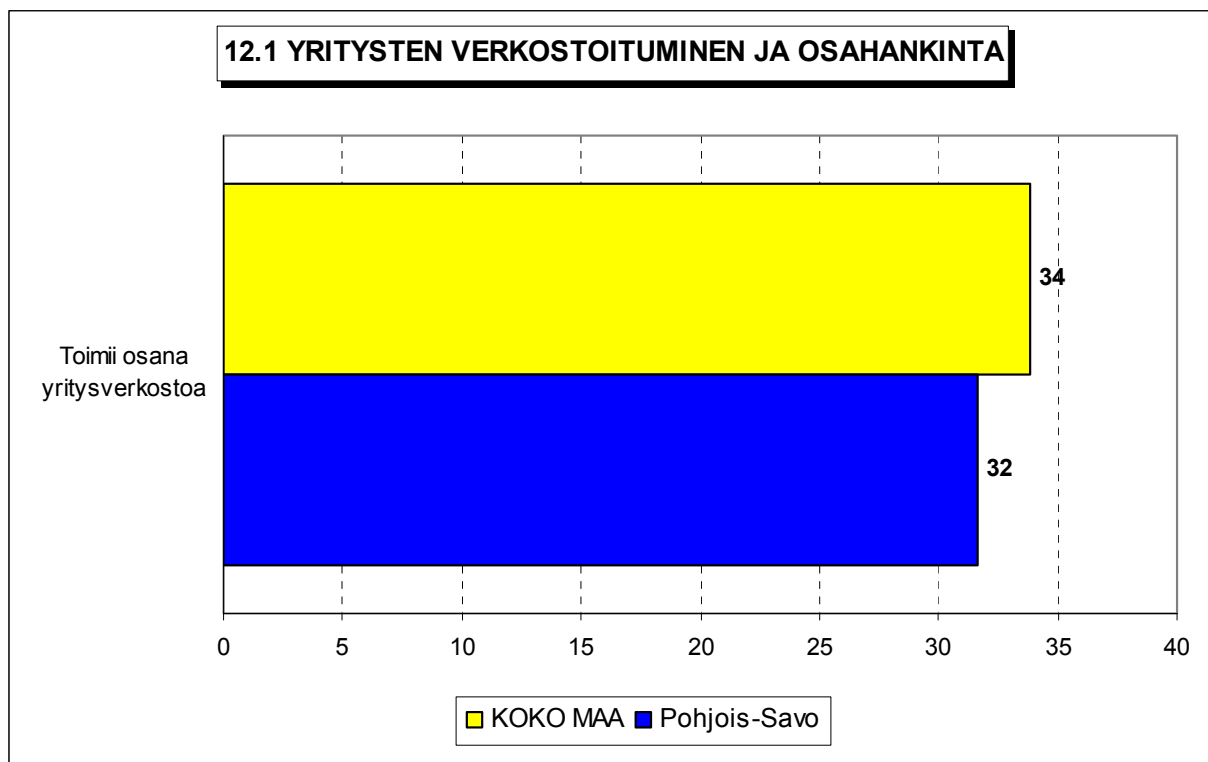
Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Pohjois-Savo %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	82
Kyllä	18	16
Ei osaa sanoa	8	2

12 Pk-yritysten verkostoituminen

Pohjois-Savon pk-yrityksistä 32 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Valtakunnallisesti vastaava luku on 34 prosenttia.

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre, toimisto 419/Finpro
RUS-197046 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 31, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarencatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Savon Yrittäjät

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
Puhelin (017) 368 0500
Faksi (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Suomen Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 229 229 99
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi
Helsinki

Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240